

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПРИРОДОЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Том 11

ВИДАВНИЦТВО ДЕРЖАВНОГО ПРИРОДОЗНАВЧОГО МУЗЕЮ
ЛЬВІВ 1994

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПРИРОДОЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Том 11

ВИДАВНИЦТВО ДЕРЖАВНОГО ПРИРОДОЗНАВЧОГО МУЗЕЮ
ЛЬВІВ 1994

Наукові записки Державного природознавчого музею НАН України.— Львів, 1994.— Т. 11.— 118 с.

У збірнику вміщено статті з питань зоології, ботаніки та екології, які містять матеріали досліджень на Розточчі, а також інформацію про ботанічні фонди музею і використання комп'ютерної техніки в ботанічних дослідженнях.

Для ґрунтових зоологів, орнітологів, ентомологів, екологів, ботаніків, працівників заповідників, національних парків, природознавчих і краєзнавчих музеїв.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Климишин О.С. (відповідальний редактор), Бокотей А.А. (відповідальний секретар), Дригант Д.М., Консмалова І.Б., Малиновський А.К., Меламуд В.В., Різун В.Б., Чорнобай Ю.М.

*Друкується за постановою вченої ради
Державного природознавчого музею
Національної Академії наук України*

Спонсор видання Львівська філія АТ "КІНТО"

ПЕРЕДМОВА

Збірники наукових праць музею почали видаватися з 1914 р. під назвою "Rozprawy i wiadomosci z muzeum im. Dzieduszyckich". З 1940 р. музей перейшов у відання Академії наук і з 1951 р. по 1962 р. було опубліковано 10 томів збірників під назвою "Наукові записки Науково-природознавчого музею АН УРСР". За рішенням вченої ради музею і за підтримкою Редакційно-видавничої ради НАН України цим випуском поновлюється видання "Наукових записок".

"Наукові записки" призначені для публікації результатів наукових досліджень, проведених у стінах музею або наближених до музейної тематики. Періодичність випуску, як правило, один раз на рік. Мова видання — українська. За рішенням редколегії окремі статті іноземних вчених, матеріали міжнародних нарад і конференцій, повідомлення міжнародного характеру тощо можуть публікуватись на інших, поширених у світі мовах. При цьому додається резюме українською мовою. Окремі випуски "Наукових записок" можуть мати тематичний характер.

Основні завдання "Наукових записок":

- оперативне публікування результатів наукових досліджень, матеріалів з історії наукових підрозділів та колекцій, праць з музейного природознавства, експозиційно-фондової роботи тощо;
- поширення наукової інформації про природознавчо-музейну роботу в Україні та за її межами;
- науково-просвітницьке поширення знань з фундаментальних розділів природознавства, охорони природи, а також музейно-колекційної справи, таксидермії тощо;
- послідовна систематизація знань про унікальні об'єкти природи західного регіону України;
- рекламно-інформаційна діяльність в галузі природокористування, екології, охорони природи, екологічного виховання.

Більшість статей 11 тому містять матеріали комплексних

наукових досліджень цікавого у багатьох відношеннях фізико-географічного регіону Розточчя і присвячені 10-річчю створення Державного заповідника "Розточчя". В інших статтях наводяться відомості про наукові фонди музею і застосування комп'ютерних методів у ботанічних дослідженнях.

Відповідальний редактор

УДК 598.2

ЗООЛОГІЯ

А.А. Бокотей

ВИДОВИЙ СКЛАД І ЧИСЕЛЬНІСТЬ ОРНИТОФАУНИ М. ЛЬВОВА

Місто Львів розташоване на території Розточчя, яке є частиною Головного Європейського вододілу, що визначає певні географічні і пов'язані з ними орнітологічні особливості. По-перше, місто знаходиться на значній висоті над рівнем моря (300-400 м), що утруднює проникнення в нього рівнинних видів. По-друге, через місто не протікають великі ріки, що спричинює відсутність багатьох навколородних птахів. Невелика річка Полтва, на якій побудований Львів, давно перетворена на міський колектор стоків. Влітку вона не відіграє суттєвого значення в житті птахів, сюди лише зрідка прилітають годуватися ворони: галка (*Corvus monedula*), сіра ворона (*C. cornix*), гайворон (*C. frugilegus*), сорока (*Pica pica*). Зате взимку тут формується дуже цікавий і своєрідний орнітокомплекс. Поряд з видами, котрі часто зимують на рівнині — звичайний (*Larus ridibundus*) та сивий (*L. canus*) мартини, крижень (*Anas platyrhynchos*), попелюх (*Aythya ferina*), в окремі зими трапляються птахи суто перелітні, які взимку в регіоні ніколи не зустрічаються — баранець (*Gallinago gallinago*), польовий жайворонок (*Alauda arvensis*), лісова тинівка (*Prunella modularis*).

Львів займає площу 155 км². У ньому налічується більше 10 великих парків, лісопарків і цвинтарів. Загальна площа зелених насаджень складає біля 3700 га [23].

Незважаючи на те, що в різний час у Львові працювало багато відомих орнітологів, до останнього часу не складений фауністичний список птахів міста. Дослідження обмежувалися лише особливостями біології та поведінки окремих видів та груп птахів під впливом сильного антропогенного пресу [5].

На основі матеріалів фондових колекцій Державного природознавчого музею Національної Академії наук України,

наукових досліджень цікавого у багатьох відношеннях фізико-географічного регіону Розточчя і присвячені 10-річчю створення Державного заповідника "Розточчя". В інших статтях наводяться відомості про наукові фонди музею і застосування комп'ютерних методів у ботанічних дослідженнях.

Відповідальний редактор

А.А. Бокотей

ВИДОВИЙ СКЛАД І ЧИСЕЛЬНІСТЬ ОРНИТОФАУНИ М. ЛЬВОВА

Місто Львів розташоване на території Розточчя, яке є частиною Головного Європейського вододілу, що визначає певні географічні і пов'язані з ними орнітологічні особливості. По-перше, місто знаходиться на значній висоті над рівнем моря (300-400 м), що утруднює проникнення в нього рівнинних видів. По-друге, через місто не протікають великі ріки, що спричинює відсутність багатьох навколородних птахів. Невелика річка Полтва, на якій побудований Львів, давно перетворена на міський колектор стоків. Влітку вона не відіграє суттєвого значення в житті птахів, сюди лише зрідка прилітають годуватися вороніві: галка (*Corvus monedula*), сіра ворона (*C. cornix*), гайворон (*C. frugilegus*), сорока (*Pica pica*). Зате взимку тут формується дуже цікавий і своєрідний орнітокомплекс. Поряд з видами, котрі часто зимують на рівнині — звичайний (*Larus ridibundus*) та сивий (*L. canus*) мартини, крижень (*Anas platyrhynchos*), попелюх (*Aythya ferina*), в окремі зими трапляються птахи суто перелітні, які взимку в регіоні ніколи не зустрічаються — баранець (*Gallinago gallinago*), польовий жайворонок (*Alauda arvensis*), лісова тинівка (*Prunella modularis*).

Львів займає площу 155 км². У ньому налічується більше 10 великих парків, лісопарків і цвинтарів. Загальна площа зелених насаджень складає біля 3700 га [23].

Незважаючи на те, що в різний час у Львові працювало багато відомих орнітологів, до останнього часу не складений фауністичний список птахів міста. Дослідження обмежувалися лише особливостями біології та поведінки окремих видів та груп птахів під впливом сильного антропогенного пресу [5].

На основі матеріалів фондів колекцій Державного природознавчого музею Національної Академії наук України,

матеріалів Банку гнізд птахів України, Української регіональної орнітофауністичної комісії, літературних відомостей [1-21, 25-37], усних повідомлень членів Західного відділення Українського орнітологічного товариства та власних десятирічних спостережень здійснена спроба скласти список птахів м. Львова.

За основу для поділу птахів на групи за характером перебування і чисельністю використана методика О.П. Кузякіна [22]. Крім цього, в окрему групу виділені птахи, які не зустрічалися в межах міста протягом останніх 10 років, але згадуються попередніми авторами. Для більш чіткого уявлення про орнітофауну міста місця перебування птахів поділені на дві групи: суцільної міської забудови і приміської зони. До першої належать старі і нові квартали, включаючи райони особняків, не поділені між собою великими площами рослинності. До приміської зони віднесені лісові масиви, пасовища, луки, дачні ділянки, аеропорт та ін., котрі безпосередньо межують з міськими кварталами.

Обліки птахів проводилися цілий рік на стаціонарних маршрутах в різноманітних біотопах міста і його околиць. В гніздовий період вели пошук гнізд і фактів, що підтверджують факт гніздування у видів рідкісних і спорадично гніздових у місті (наприклад, білобровий дрізд (*Turdus iliacus*), припутень (*Columba palumbus*). Для визначення видового складу сов застосовували звукову стимуляцію. Спеціальні обліки вели у місцях масової загибелі птахів, а саме на нафтовідстійниках Львівського нафтопереробного заводу, де кожен рік, особливо під час міграцій, гинуть тисячі птахів.

Результати проведених узагальнень подані у таблиці. Систематичний список птахів наведений за Л.С. Степаняном [24].

В результаті проведених досліджень і узагальнень можна зробити наступні висновки:

1. Фауністичний список птахів м. Львова налічує 197 видів, серед яких 103 — гніздові, 68 — зимуючі, 100 — пролітні, 34 — залітні. Зокрема, для міської забудови і приміської зони ці цифри відповідно становлять 104 і 192; 69 і 100; 48 і 64; 59 і 99; 17 і 25.

2. Серед птахів міської забудови в гніздовий період 4 види багаточисельні, 30 — звичайні, 24 — малочисельні і 11 — рідкісні. Взимку відповідно — 8, 15, 16 і 9 та під час міграції — 2,

Чисельність і характер перебування птахів у м. Львові

Вид	Місто				Околиці				
	1	2	3	4	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Gavia stellata</i> Pont.									+
<i>G. arctica</i> L.						+			
<i>Tachybaptus ruficollis</i> Pall.						++			
<i>Podiceps nigricollis</i> Brehm						++			
<i>P. cristatus</i> L.						+++			
<i>Pelecanus onocrotalus</i> L.									+
<i>Ixobrychus minutus</i> L.					+				
<i>Nycticorax nycticorax</i> L.									+
<i>Ardea cinerea</i> L.								+	
<i>Ciconia ciconia</i> L.						+++			
<i>Anser anser</i> L.		++++				++++			
<i>Cygnus olor</i> Gmel.	+					+			
<i>C. cygnus</i> L.	+								
<i>Tadorna ferruginea</i> Pall.					+				
<i>Anas platyrhynchos</i> L.	+	++			+++	+++	++		
<i>A. querquedula</i> L.						++	+		
<i>A. clypeata</i> L.						++			
<i>Aythya ferina</i> L.					++	+++			
<i>A. marila</i> L.						+			
<i>Bucephala clangula</i> L.						++			
<i>Mergus albellus</i> L.						+			
<i>M. serrator</i> L.							+		
<i>M. merganser</i> L.						+			
<i>Pernis apivorus</i> L.								+	
<i>Circus macrourus</i> Gmel									+
<i>C. aeruginosus</i> L.					++	+++			
<i>Accipiter gentilis</i> L.		+		+		++		++	
<i>A. nisus</i> L.	++		+++		++		+++		
<i>Buteo lagopus</i> Pont.						+++	+++		
<i>B. buteo</i> L.					+	+++		+++	
<i>Hieraetus pennatus</i> Gmel.								+	
<i>Aquila pomarina</i> Brehm									+
<i>A. chrysaetos</i> L.									+
<i>Haliaeetus albicilla</i> L.								+	
<i>Aegypius monachus</i> L.									+
<i>Falco rusticolus</i> L.				+					
<i>F. peregrinus</i> Tunst.						+	+		
<i>F. subbuteo</i> L.				+				+	
<i>F. columbarius</i> L.			+						
<i>F. vespertinus</i> L.		++				++			
<i>F. tinnunculus</i> L.	++	+			++	++	+		
<i>Tetrastes bonasia</i> L.				+					
<i>Coturnix coturnix</i> L.				+				+	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Perdix perdix L.				++	+++		+++		
Grus grus L.		+++				+++			
Rallus aquaticus L.									+
Porzana porzana L.									+
P. parva Scop.								+	
Crex crex L.									+
Gallinula chloropus L.					++	++	+		
Fulica atra L.					+	+++			
Charadrius dubius Scop.				+	++	+++			
Eudromias morinellus L.									+
Vanellus vanellus L.		+			+++	+++			
Tringa ochropus L.						++			
T. glareola L.								+	
T. totanus L.					++	+++			
Actitis hypoleucos L.				+		+++			
Phylomachus pugnax L.						+			
Calidris minuta Leisl.						+			
Lymnocyptes minimus Brunn.								+	
Gallinago gallinago L.					+	+++	+		
Scolopax rusticola L.				+		++			
Limosa limosa L.					++	+++			
Stercorarius parasiticus L.									+
Larus ridibundus L.		+++		+++	++	+++	++		
L. argentatus Pont.								+	
L. canus L.					++	++			
Chlidonias hybrida Pall.								+	
Columba palumbus L.	++	++			++	+++			
C. oenas L.	+++	+++	+		++	+++			
C. livia Gmel.	+++		++++		+++		+++		
Streptopelia turtur L.	+	++			++	+++			
S. decaocto Friv.	+++		++++		+++		+++		
Cuculus canorus L.	++	++			++	++			
Bubo bubo L.				+				+	
Asio otus L.			+		+++	++	++		
Otus scops L.									+
Aegolius funereus L.									+
Athene noctua Scop.	++		++		++		++		
Surnia ulula L.				+				+	
Glaucidium passerinum L.									+
Strix aluco L.	++		++		++		++		
S. uralensis Pall.								+	
Tyto alba Scop.				+					
Caprimulgus europaeus L.					+				
Apus apus L.	+++	+++			+++	+++			
Alcedo atthis L.								+	
Merops apiaster L.				+				+	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Upupa epops L.					++	++			+
Jynx torquilla L.	++	++			+		+		
Picus viridis L.	+		+		+		+		
P. canus Gmel.									
Dryocopus martius L.				+	+		+		
Dendrocopos major L.	+++		+++		+++		+++		
D. syriacus Hempr. et Ehr.	++		++		++		++		
D. medius L.	++		++		++		++		
D. leucotos Bechst.				+				+	
D. minor L.	++		++		++		++		
Riparia riparia L.					+	++			
Hirundo rustica L.	+++	+++			+++	+++			
Delichon urbica L.	+++	+++			+++	+++			
Galerida cristata L.				+	++		++		
Eremophila alpestris L.									+
Lullula arborea L.			+			++			
Alauda arvensis L.			+++		+++	+++	+		
Anthus trivialis L.	+	+			++	++			
A. pratensis L.					++	++			
Motacilla flava L.					++	++			
M. alba L.	++	++			+++	+++			
Lanius collurio L.	+				++	++			
L. minor Gmel.							+		
L. excubitor L.					++	++			
Oriolus oriolus L.	++	++			+++	+++	++		
Sturnus vulgaris L.	+++	+++	++		+++	+++	++		+
Pastor roseus L.					+++		+++		
Garrulus glandarius L.	+++		+++		+++		+++		
Pica pica L.	+++		+++		+++		+++		
Corvus monedula L.	+++	+++	+++		+++	+++	+++		
C. frugilegus L.	+++	+++	+++		+++	+++	+++		
C. cornix L.		+++	+++		++	+++	+++		
C. corax L.	++		++		++		++		
Bombycilla garrulus L.			+++		+++		+++		
Troglod. troglodytes L.	+++		+++		+++		+++		
Prunella modularis L.		++					+++	+	
Locustella luscinioides Savi									+
L. fluviatilis Wolf									+
L. naevia Bodd.									
Acrocephalus schoenobaenus L.							+		
A. scirpaceus Herm.					+++	+++			
A. palustris Bechst.					++	++			
A. arundinaceus L.					++	++			
Hippolais icterina Vieil.	+++	+++			+++	+++			
Sylvia atricapilla L.	+++	+++			+++	+++			
S. borin Bodd.	++	++			++	++			

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	*8	9	10
<i>Sylvia communis</i> Lath.	+++	+++			+++	+++			
<i>S. curruca</i> L.	+++	+++			+++	+++			
<i>Phylloscop. trochilus</i> L.	++	++			++	++			
<i>P. collybita</i> Vieil.	+++	+++			+++	+++			
<i>P. sibilatrix</i> Bechst.	+++	+++			+++	+++			
<i>Regulus regulus</i> L.		+++	+++		+++	+++			
<i>Ficedula hypoleuca</i> Pall.	++	++			++	++			
<i>F. albicollis</i> Temm.	+++	+++			+++	+++			
<i>F. parva</i> Bechst.								+	
<i>Muscicapa striata</i> Pall.	+++	+++			+++	+++			
<i>Saxicola rubetra</i> L.					+++	++			
<i>S. torquata</i> L.					++	+			
<i>Oenanthe oenanthe</i> L.	+	++			+++	++			
<i>Monticola saxatilis</i> L.									+
<i>M. solitarius</i> L.									+
<i>Phoenicurus phoenicurus</i> L.	++	++			++	++			
<i>P. ochruros</i> S.G.Gmel.	+++	+++	+		+++	+++			
<i>Erithacus rubecula</i> L.	+++	+++	+		+++	+++	++		
<i>Luscinia luscinia</i> L.	++	++			++	++			
<i>L. svecica</i> L.					+				
<i>Turdus pilaris</i> L.	+++	+++	++++		+++	+++	+++		
<i>T. torquatus</i> L.									+
<i>T. merula</i> L.	+++	+++	+++		+++	+++	+		
<i>T. iliacus</i> L.	+	++	+			++			
<i>T. philomelos</i> Brehm	+++	+++			+++	+++			
<i>T. viscivorus</i> L.		+	+			+			
<i>Panurus biarmicus</i> L.								+	
<i>Aegithalos caudatus</i> L.	++		++		++		++		
<i>Remiz pendulinus</i> L.					+	+	+		
<i>Parus palustris</i> L.			++				++		
<i>P. montanus</i> Bald.	++		+++		++		+++		
<i>Parus cristatus</i> L.									+
<i>Parus ater</i> L.	+		++		++		++		
<i>P. caeruleus</i> L.	+++		+++		+++		+++		
<i>P. major</i> L.	+++		++++		+++		+++		
<i>Sitta europaea</i> L.	+++		+++		+++		+++		
<i>Certhia familiaris</i> L.	++		++		++		++		
<i>C. brachydactyla</i> Brehm									+
<i>Passer domesticus</i> L.	+++		++++		+++		+++		
<i>P. montanus</i> L.	+++		+++		+++		+++		
<i>Fringilla coelebs</i> L.	+++	+++	++		+++	++++	++		
<i>F. montifringilla</i> L.		++	++			++	++		
<i>Serinus serinus</i> L.	++	++	+		++	++	+		
<i>Chloris chloris</i> L.	+++	+++	++		+++	+++	++		
<i>Spinus spinus</i> L.		+++	+++			+++	+++		
<i>Carduelis carduelis</i> L.	+++	+++	+++		+++	+++	+++		

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Acanthis cannabina</i> L.	++	++	++		+++	+++	+++		
<i>A. flammea</i> L.		++	++			+++	+++		
<i>A. hornemanni</i> Holb.							+		
<i>A. flavirostris</i> L.									+
<i>Carpodacus erythrinus</i> Pall.					++				
<i>Pinicola enucleator</i> L.									+
<i>Loxia curvirostra</i> L.								+	
<i>L. leucoptera</i> Gmel.									+
<i>Pyrrhula pyrrhula</i> L.	+	+++	+++			+++	+++		
<i>Cocc. coccothraustes</i> L.	++	++	++		++	++	++		
<i>Emberiza calandra</i> L.									+
<i>E. citrinella</i> L.				+	++		+++		
<i>E. schoeniclus</i> L.					++	++	++		
<i>E. hortulana</i> L.									+
<i>Calcarius lapponicus</i> L.									+
<i>Plectrophenax nivalis</i> L.							+		

Примітка: 1 — гніздовий вид; 2 — пролітний; 3 — зимуючий; 4 — залітний; 5 — колись зустрічався у місті; + — рідкісний, ++ — малочисельний, +++ — звичайний, ++++ — багаточисельний

29, 23 і 5. Для приміської зони в гніздовий період — 0, 43, 45 і 12; взимку — 4, 23, 20 і 17; в міграційний період — 3, 51, 35 і 10.

3. Протягом останніх 150 років з числа гніздових птахів міста зникли білий лелека (*Ciconia ciconia*), звичайний канюк (*Buteo buteo*), кібчик (*Falco vespertinus*), сипуха (*Tyto alba*) і одуд (*Urupa erops*).

4. За цей час з'явилися на гніздуванні сирійський дятел (*Dendrocopos syriacus*), садова горлиця (*Streptopelia decaocto*), чечевиця (*Carpodacus erythrinus*), білобровий дрізд, щедрик (*Serinus serinus*), снігур (*Pyrrhula pyrrhula*) і берегова ластівка (*Riparia riparia*).

5. Ріст чисельності спостерігається у міських популяції сирійського дятла, довгохвостої синиці (*Aegithalos caudatus*), щедрика і чечевиці.

6. Скорочення — у сірої куріпки (*Perdix perdix*), сільської ластівки (*Hirundo rustica*), посмітюхи (*Galerida cristata*), тернового сорокопуда (*Lanius collurio*) і чорної горихвістки (*Phoenicurus ochruros*).

7. Пара огарів (*Tadorna ferruginea*), яка гніздилася у піщаному кар'єрі у місті, очевидно, потрапила туди з зоопарку, де ці птахи утримуються напіввільно.

8. Лебеді — шовкун (*Cygnus olor*) і скрипун (*C. cygnus*) також утримуються напіввільно в одному з міських парків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бокотей АА. Орнітофауна вологих лук в долині р.Полтви і проблеми її охорони // Орнітофауна західних областей України та пробл. її охор.— Луцьк, 1990.— С. 133-134.
2. Бокотей АА. Орнітофауна Львова // Матеріали Х ВОК.— Минск, 1991.— Т. 2.— С. 66-67.
3. Бокотей АА. Чисельність дроздів м. Львова та їх біоіндикаційна роль // Пробл. урбоекол. та фітомеліорації.— Львів, 1991.— С. 118.
4. Бокотей АА. О гнездовании обыкновенной чечевичы в окрестностях г.Львова// Орнитология, 1991.— С. 148-149.
5. Бокотей АА. Гнездовая орнітофауна зеленых зон г. Львова // Охрана и воспроизводство птиц пригородных лесов и зеленых насаждений.— Львов, 1992.— С. 5-8.
6. Бокотей АА. Про стан вивченості орнітофауни м. Львова // Інформ. бюлетень ЗВУОТ та КЛО, 1992, № 4.— С. 9-10.
7. Бокотей АА., Соколов Н.Ю. Білобровий дрізд (*Turdus Piacus* L.) на Західній Україні // Західноукраїнський зоологічний огляд. 1994. № 1.— С. 47-50.
8. Горбань ІМ. Проблемы охраны орнітофауны г. Львова и его окрестностей // эколого-экономические и социально-правовые вопр. природопольз. и охр. природы./ Тез. докл. и выступл. участн. Третьей Львовской науч.-практ. конф.— Львов, 1989.— С. 172-173.
9. Горбань ІМ. Нові адаптації птахів у м. Львові // Пробл. урбоекол. та фітомеліорації. — Львів, 1991.— С.112.
10. Горбань ІМ. О численности синантропной популяции сойки в г. Львове и методе ее определения // Охр. и воспр. птиц пригор. лесов и зеленых зон.— Львов, 1992.— С. 17-18.
11. Горбань ІМ. Распространение пеночек в условиях зеленой зоны г. Львова// Охр. и воспр. птиц пригор. лесов и зеленых насаждений. Львов, 1992.— С.19-20.
12. Горбань ІМ., Пограничний В.О., Бокотей АА. Методичні рекомендації до картографування орнітофауни Львівської області. В 2 ч. — Львів, 1989.— 122 с.
13. Горбань ІМ., Бокотей АА., Бойко Г.В., Боровець Е.А., Луговой А.Е., Гузий А.И., Гулай В.И., Козловский Р.С., Давыдович Л.И., Держко И.С., Кийко АА., Лагоцкий В.М., Пограничный В.А., Сребродольская Е.Б., Данилевич Р.М., Кравцив М.В., Баран В.В., Тишечкин А.К., Фогел И.Ю., Потапенко В.А., Ясниский М.М. Орніто-фаунистические новости из западных областей Украины // Орнитология, 1991, Вып.25.— С. 153-155.
14. Горбань ІМ., Давыдович Л.И., Сребродольская Е.Б. Об урбанизированной орнітофауне Львова и Львовской области// Птицы и урбанизированный ландшафт.— Каунас, 1984. С. 46-47.
15. Гузий А.И. Сравнительная характеристика некоторых городских орнітоценозов Львова и Самбора // Охр. и воспр. птиц пригор. лесов и зеленых насаждений.— Львов, 1992.— С. 21-23.
16. Давыдович Л.И., Горбань ІМ. Суточные миграции сорок в г. Львове // Экол. иссл. и охр. птиц Прибалтийских респ. Тез. докл. конф. молодых орнитол., посв. 100-летию со дня рожд.проф. Т.Иванускаса.— Каунас, 1982.— С. 168-169.
17. Делеган И.В. Орнітофауна зеленой зоны г. Львова// Матер. XXXVII научно.-техн. конф.— Львов, 1985.— Депон. в ЦБНТИ № 447 ЛХ. Библ.указ. № 6.
18. Каталог орнітофауны західних областей України. Орнітологічні спостереження за 1978-1988 рр. Під ред. І.М.Горбаня, М.В.Хими́на.— Луцьк, 1989.— 105 с.
19. Каталог орнітофауны західних областей України. Орнітологічні спостереження за 1989-1990 рр. Під ред. І.М.Горбаня, М.В.Хими́на.— Луцьк, 1991.— 156 с.
20. Кийко АА., Кшик Я.Р. Дятловые птицы зеленых насаждений и пригородных лесов г.Львова // Охр. и воспр. птиц пригор. лесов и зеленых насаждений.— Львов, 1992.— С. 31-34.
21. Климишин В.С. Кольчатая горлица в условиях г. Львова // Матер.ІІІ ВОК.— Львов, 1962.— Кн.2.— С. 28-29.
22. Кузякин А.П. Зоогеография СССР // Ученые записки МГПИ им. Н.К.Крупской.— 1962.— Т. СІХ, Вып. 1.— С. 3-182.

23. Кучерявый В.А. Урбоэкологические основы фитомелиорации.— М., 1991.— Ч.1. С. 168.
24. Степанян Л.С. Конспект орнитологической фауны СССР.— М., 1990.— 726 с.
25. Сребродольська Є.Б., Бокотей А.А., Соколов Н.Ю. До гніздування довгохвостой синиці у Львові // Беркут, 1993, № 2.— С. 46-47.
26. Страутман Ф.И. Птицы западных областей УССР. В 2 т. Львов, 1963.— 199 и 182 с.
27. Татаринев К.А. Наземные позвоночные г. Львова и его окрестностей // Докл. и сообщ. Львовского отд. геогр. общ. УССР.— Львов: Изд-во Львов. ун-та,— 1969.— С. 23-28.
28. Татаринев К.А. Фауна хребетних заходу України.— Львів, 1973.— 257 с.
29. Татаринев К.А. Структура популяції чорних дроздов в г. Львові // Изуч. птиц СССР, их охр. и рац. использ./ Тез. докл. I съезда ВОО и IX ВОК.— Л., 1986.— Ч.2.— С. 267.
30. Татаринев К.А. Синантропизация черного дрозда на западе Украины // Вестн. зоол.— 1988.— № 2.— С. 73-74.
31. Татаринев К.А. Врановые г. Львова и его окрестностей // Врановые птицы в естеств. и антропог. ландшафтах. Матер. II Всес. совещ.— Липецк, 1989.— Ч.2.— С. 98-99.
32. Федевич Ю.М., Горбань И.М. Зимовки скворцов в западных областях Украины // Орнитология, 1987.— Вып. 25.— С. 220-221.
33. Яворницький В.И. Особенности экологии кольчатых горлиц в г. Львові // II Всес. конф. мол. ученых по вопр. сравн. морфол. и экол. животных / Тез. докл.— М., 1975.— С. 185.
34. Яворницький В.И. О некоторых особенностях гнездования кольчатой горлицы в связи с адаптацией к антропогенному ландшафту // VII ВОК / Тез. докл.— Киев, 1977.— Ч.2.— С. 183-185.
35. Dzieduszycki W. Muzeum imienia Dzieduszyckich we Lwowie. Ptaki.— Lwow, 1880.— 206 s.
36. Dzieduszycki W. Przewodnik po muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie.— Lwow, 1895.— 236 s.
37. Miczynski K. Ptaki Dublan (Ukrainska SSR) // Acta ornithol.— 1962.— Т.6, № 10.

А.А. Бокотей

ВИДОВОЙ СОСТАВ И ЧИСЛЕННОСТЬ ОРНИТОФАУНЫ Г. ЛЬВОВА

В работе приведен орнитофаунистический список г. Львова, насчитывающий 197 видов. Он основан на материалах собственных десятилетних исследований и других данных из различных источников. Сделаны выводы относительно изменений в видовом составе птиц данной территории на протяжении последних 150 лет.

Пояснения к таблице: 1 — гнездящийся вид; 2 — пролетный; 3 — зимующий; 4 — залетный; 5 — вид встречался ранее; + — редкий; ++ — малочисленный; +++ — обычный; ++++ — многочисленный.

А.А. Bokotei

THE SPECIES STRUCTURE AND NUMBER OF LVIV ORNITHOFAUNA

A faunistic list of birds of Lviv, which numbers 197 species is given. It is based on the own materials of 10-years long investigations and other data from different sources. Conclusions are made concerning changes in species structure of birds of present territory during the last 150 years.

Explanation for the table: 1 — breeding species, 2 — bird of passage, 3 — wintering species, 4 — flying species, 5 — formely was meeting; + — rare, ++ — small numerous, +++ — usual, ++++ — very numbers.

5. Зозулин Г.М. Исторические свиты растительности Европейской части СССР // Ботан. журн.— 1973. — 58, № 8.— С. 1081-1092.
6. Камелин Р.В. Флорогенетический анализ естественной флоры горной Средней Азии.— Л.: Наука, 1973.— 354 с.
7. Камелин Р.В. Курхистанский округ горной Средней Азии.— Л.: Наука, 1979.— 117 с.
8. Малиновский А.К. Монтанный элемент флоры Украинских Карпат.— К.: Наук. думка, 1991.— 240 с.
9. Шеляг-Сосонко Ю.Р., Дидух Я.П. Ялтинский горно-лесной государственный заповедник.— К.: Наук. думка, 1980.— 184 с.
10. Шмидт В.М. Статистические методы в современной флористике.— Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1980.— 175 с.

А.К. Малиновский, И.Г. Бронштейн

ПРИМЕНЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-ПОИСКОВЫХ ПРОГРАММ В БОТАНИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ

Излагаются основные задачи, принципы построения и работы информационно-поисковой программы — база данных "Флора". Приведены предварительные результаты анализа программного материала по изучению дифференциации растительного покрова, структуры и эволюции флоры.

А.К. Malynovskyi, I.G. Bronshtein

THE APPLICATION OF INFORMATION RETRIEVAL PROGRAMMES IN BOTANICAL INVESTIGATIONS

The main problems, principles of building and operation of the information retrieval programme — data-base "Flora" — are stated and preliminary results of programme material analysis are cited. This material is about differentiation of plant cover, structure and evolution of flora.

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕНИЯ РУКОПИСЕЙ

1. Матеріали приймаються українською мовою, в окремих випадках, які обумовлені в Положенні про "Наукові записки", іншими мовами з резюме українською мовою.

2. Основні розділи — "Зоологія", "Ботаніка", "Екологія", "Палеонтологія", "Музеєзнавство", "Наукові фонди", "Інформатика", "Нові види", "Сторінки історії музею".

3. Обсяг рукописів — до одного друкованого аркуша (разом з ілюстративним матеріалом, таблицями, списком літератури).

4. Рукописи приймаються у двох екземплярах друківаними через два інтервали по 60-65 знаків у рядку, не більше 30 рядків на сторінці, на стандартному папері або записані на дискетах у супроводі текстового роздруку.

5. При оформленні статей слід дотримуватись таких правил:

- індекс УДК (зліва);
- ініціали авторів і прізвища;
- заголовок;
- заголовки і підзаголовки слід відокремлювати від основного тексту зверху і знизу трьома інтервалами;
- текст статті, таблиці, список літератури, підписи до рисунків, резюме (до 0,5 сторінки) російською і англійською мовами;
- список літератури наводиться згідно абетки, спочатку розміщується література українською й російською мовами, а потім — роботи на мовах з латинською абеткою. В тексті у квадратних дужках зазначається цифра, що відповідає номеру цитованого джерела в списку літератури.

6. Кількість графічного матеріалу має бути мінімальною. Фотографії виготовляються у двох екземплярах на білому глянцевому папері; вони мають бути контрастними, рисунки — чіткими, графіки і діаграми зроблені чорною тушшю. На звороті другого екземпляра фотографій і рисунків проставляється їх порядковий номер, пишеться прізвище першого автора, зазначається де верх і низ.

Підписи до рисунків подаються на окремому аркуші. В

них наводяться: а) назва рисунка; б) пояснення значення всіх кривих, літер, цифр та інших умовних позначень. У підписах до мікрофотографій вказується збільшення (окуляр, об'єктив).

Мікрофото слід подавати розміром 69 (58) см.

7. Місце, де в тексті є перше посилання на рисунок або таблицю, відмічається на лівому полі квадратом, проставляється номер рисунка або таблиці.

8. Латинські назви видів при першому згадуванні наводяться повністю. Далі — літера роду і видова назва без прізвища автора виду. Якщо у статті є великі спеціальні списки тварин або рослин чи таблиці з прізвищами авторів, то у тексті назви видів вказуються без авторів.

9. При описі нових видів слід користуватися правилами для авторів, викладеними в журналах Національної Академії наук.

10. Список літератури друкується на окремому аркуші. Праці одного й того ж автора (чи разом зі співавторами) розміщуються в хронологічній послідовності.

11. Оформлення списку літератури:

а) для книг і монографій вказуються прізвища та ініціали авторів, назва видання, місто, видавництво, рік, загальна кількість сторінок;

б) для статей, опублікованих в журналах і вісниках, вказуються прізвища, ініціали авторів, назва статті і журналу (вісника), рік, том, номер (випуск), перша й остання сторінки;

в) для статей, опублікованих в збірниках праць, тез та інших книг, вказуються прізвища, ініціали авторів, назва статті, назва збірника, місце видання (місто, видавництво), рік, випуск, перша й остання сторінки.

12. Наукові статті, що містять матеріали оригінальних досліджень, подаються в редколегію з двома рецензіями (одна — від музею, друга — від науковців сторонніх організацій).

З М І С Т

Передмова 3

Зоологія

<i>Бокотей А.А.</i> Видовий склад і чисельність птахів м. Львова	5
<i>Гузій А.І., Бокотей А.А.</i> Звичайний мартин (<i>Larus ridibundus</i> L.) у верхів'ї ріки Верещиця	16
<i>Сверлова Н.В.</i> Фауна двопарноногих багатоніжок (<i>Diplopoda</i>) м.Львова та його околиць	21
<i>Меламуд В.В.</i> Фауна панцерних кліщів (<i>Acariformes, Oribatei</i>) заплави ріки Верещиця	28
<i>Суцуловський А.С.</i> Хижі нематоди (<i>Mononchida, Nematoda</i>) урочища Заливки заповідника "Розточчя"	33
<i>Різун В.Б.</i> Матеріали до фауни жужелиць (<i>Coleoptera, Carabidae</i>) Розточчя і природного районування заходу України	41
<i>Яницький Т.П.</i> Фауна златок (<i>Coleoptera, Vuprestidae</i>) Розточчя	47
<i>Харамбура Я.Й.</i> Личинки вищих комах в ґрунтах заповідника "Розточчя"	51

Ботаніка

<i>Жижин М.П., Кузярін О.Т.</i> Тенденції поведінки видів судинних рослин "Червоної книги України" в зонах впливу підземних водозаборів Розточчя	56
<i>Климишин О.С.</i> Стан популяцій реліктових трав'яних рослин на Розточчі	65
<i>Малиновський А.К.</i> Аналіз сучасного поширення реліктових видів у вирішенні питань історії флор	69

Екологія

<i>Чорнобай Ю.М., Залецька О.Ю.</i> Органохімічний і гумусовий стан підстилок у провідних типах лісів Розточчя	76
<i>Чорнобай Ю.М., Харамбура Я.Й., Щербакова О.М.</i> Динаміка угруповань фітосапрофагів в опаді лісів Розточчя	86

Музейні фонди

<i>Климишин О.С., Кулик Т.Г.</i> Структура і стан ботанічних фондів Державного природознавчого музею.....	93
---	----

них наводяться: а) назва рисунка; б) пояснення значення всіх кривих, літер, цифр та інших умовних позначень. У підписах до мікрофотографій вказується збільшення (окуляр, об'єктив).

Мікрофото слід подавати розміром 69 (58) см.

7. Місце, де в тексті є перше посилання на рисунок або таблицю, відмічається на лівому полі квадратом, проставляється номер рисунка або таблиці.

8. Латинські назви видів при першому згадуванні наводяться повністю. Далі — літера роду і видова назва без прізвища автора виду. Якщо у статті є великі спеціальні списки тварин або рослин чи таблиці з прізвищами авторів, то у тексті назви видів вказуються без авторів.

9. При описі нових видів слід користуватися правилами для авторів, викладеними в журналах Національної Академії наук.

10. Список літератури друкується на окремому аркуші. Праці одного й того ж автора (чи разом зі співавторами) розміщуються в хронологічній послідовності.

11. Оформлення списку літератури:

а) для книг і монографій вказуються прізвища та ініціали авторів, назва видання, місто, видавництво, рік, загальна кількість сторінок;

б) для статей, опублікованих в журналах і вісниках, вказуються прізвища, ініціали авторів, назва статті і журналу (вісника), рік, том, номер (випуск), перша й остання сторінки;

в) для статей, опублікованих в збірниках праць, тез та інших книг, вказуються прізвища, ініціали авторів, назва статті, назва збірника, місце видання (місто, видавництво), рік, випуск, перша й остання сторінки.

12. Наукові статті, що містять матеріали оригінальних досліджень, подаються в редколегію з двома рецензіями (одна — від музею, друга — від науковців сторонніх організацій).

З М І С Т

Передмова 3

Зоологія

<i>Бокотей А.А.</i> Видовий склад і чисельність птахів м. Львова	5
<i>Гузій А.І., Бокотей А.А.</i> Звичайний мартин (<i>Larus ridibundus</i> L.) у верхів'ї ріки Верещиця	16
<i>Сверлова Н.В.</i> Фауна двопарноногих багатоніжок (<i>Diplopoda</i>) м.Львова та його околиць	21
<i>Меламуд В.В.</i> Фауна панцерних кліщів (<i>Acariformes, Oribatei</i>) заплави ріки Верещиця	28
<i>Суцуловський А.С.</i> Хижі нематоди (<i>Mononchida, Nematoda</i>) урочища Заливки заповідника "Розточчя"	33
<i>Різун В.Б.</i> Матеріали до фауни жужелиць (<i>Coleoptera, Carabidae</i>) Розточчя і природного районування заходу України	41
<i>Яницький Т.П.</i> Фауна златок (<i>Coleoptera, Vuprestidae</i>) Розточчя	47
<i>Харамбура Я.Й.</i> Личинки вищих комах в ґрунтах заповідника "Розточчя"	51

Ботаніка

<i>Жижин М.П., Кузярін О.Т.</i> Тенденції поведінки видів судинних рослин "Червоної книги України" в зонах впливу підземних водозаборів Розточчя	56
<i>Климишин О.С.</i> Стан популяцій реліктових трав'яних рослин на Розточчі	65
<i>Малиновський А.К.</i> Аналіз сучасного поширення реліктових видів у вирішенні питань історії флор	69

Екологія

<i>Чорнобай Ю.М., Залецька О.Ю.</i> Органохімічний і гумусовий стан підстилок у провідних типах лісів Розточчя	76
<i>Чорнобай Ю.М., Харамбура Я.Й., Щербакова О.М.</i> Динаміка угруповань фітосапрофагів в опаді лісів Розточчя	86

Музейні фонди

<i>Климишин О.С., Кулик Т.Г.</i> Структура і стан ботанічних фондів Державного природознавчого музею.....	93
---	----

Інформатика

Малиновський А.К., Бронштейн І.Г. Застосування інформаційно-пошукових програм в ботанічних дослідженнях 98

Правила оформлення рукописів 113

СОДЕРЖАНИЕ

Предисловие 3

Зоология

Бокотей А.А. Видовой состав и численность птиц г. Львова 5

Гузій А.И., Бокотей А.А. Озерная чайка (*Larus ridibundus* L.) в верховье реки Верещица 16

Сверлова Н.В. Фауна двупарноногих многоножек (*Diplopoda*) г. Львова и его окрестностей 21

Меламуд В.В. Фауна панцирных клещей (*Acariformes, Oribatei*) поймы реки Верещица 28

Сусуловский А.С. Хищные нематоды (*Mononchida, Nematoda*) урочища Заливки заповедника "Росточье" 33

Ризун В.Б. Материалы к фауне жуужелиц (*Coleoptera, Carabidae*) Росточья и природному районированию запада Украины 41

Яницкий Т.П. Фауна златок (*Coleoptera, Buprestidae*) Росточья 47

Харамбура Я.Й. Личинки высших насекомых в почвах заповедника "Росточье" 51

Ботаника

Жижин Н.П., Кузярин А.Т. Тенденции поведения видов сосудистых растений "Красной книги Украины" в зонах влияния подземных водозаборов Росточья 56

Климишин А.С. Состояние популяций реликтовых травяных растений на Росточье 65

Малиновский А.К. Анализ современного распространения реликтовых видов в решении вопросов истории флор 69

Экология

Чернобай Ю.Н., Залецкая О.Ю. Органохимическое и гумусное состояние подстилок в ведущих типах лесов Росточья 69

Чернобай Ю.Н., Харамбура Я.Й., Щербакова О.Н. Динамика сообществ фитосапрофагов в опаде лесов Росточья 86

Музейные фонды

Климишин А.С., Кулик Т.Г. Структура и состояние ботанических фондов Государственного природоохранного музея 93

Інформатика

Малиновський А.К., Бронштейн І.Г. Применение информационно-поисковых программ в ботанических исследованиях ... 98

Правила оформлення рукописей 113

CONTENTS

Preface 3

Zoology

Bokotey A.A. To the Lviv ornithofauna investigation 5

Guzii A.I., Bokotey A.A. Black-headed Gull in the upper reaches of Vereshchytsia river 16

Sverlova N.V. Fauna *Diplopoda* of Lviv and its environs 21

Melamud V.V. Oribatid mites (*Acariformes, Oribatei*) fauna of Vereshchytsia river food-lands 28

Susulovsky A.S. Predaceous nematodes (*Mononchidae, Nematoda*) of bottomland meadow Zalyvky in "Roztochia" preserve 33

Rizun V.B. Materials on the carabid beetles (*Coleoptera, Carabidae*) fauna of Roztochia and nature regions division of west of Ukraine 41

Yanytskyi T.P. *Buprestidae* (*Coleoptera*) fauna of Roztochia 47

Kharambura Ya.Y. Larvae of pterigota in the soils of "Roztochia" preserve 51

Botany

Zhyzhyn N.P., Kuziarin O.T. Behaviour tendencies of vascular plants species of the "Ukrainian Red Data Book" in the zones of influence of underground pumping-stations in Roztochia 56

- Klymyshyn O.S.* Condition of relict grass plants populations in Roztochia 65
Malynovskyi A.K. The analysis of modern extention of relict species in solving problems of flora history 69

Ecology

- Chornobai Yu.M., Zaletska O.Yu.* Organochemical and humus states of litters in leading types of forests in Roztochia 76
Chornobai Yu.M., Kharambura Ya.Y., Shcherbakova O.M. Dynamics of phytosaprophages communities in cast of Roztochia forests 86

Museum collections

- Klymyshyn O.S., Kulyk T.G.* Structure and state of botanical collections of the State Museum of Natural History 93

Informatics

- Malynovskyi A.K., Bronshtein I.G.* The application of information retrieval programmes in botanical investigations 98

- Rules for manuscripts presentation* 113

Наукове видання

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Державний природознавчий музей

НАУКОВІ ЗАПИСКИ
ДПМ НАН УКРАЇНИ

Том 11

Відповідальний редактор О.С.Климишин

Українською мовою

Комп'ютерний набір І.Б.Коновалова, І.Г.Бронштейн
Комп'ютерна верстка І.Г.Бронштейн

Адреса редакції:
290008 Львів, вул.Театральна, 18
Державний природознавчий музей НАН України
Телефон: (0322) 72-89-17

Підписано до друку 12.94. Здано до набору 12.94.
Формат 60×84/16. Папір друк. Ум. друк.арк. 70
Ум.фарбо-відб. 7,0 . Обл.вид.арк. 6,5 . Тираж 200 екз.
Зам. 95

Учбово-виробничі майстерні Львівського поліграфічного технікуму.
290004, м.Львів, вул.Винниченка, 12